

The background of the slide is a vibrant, abstract image of water splashing. The water is captured in mid-motion, creating a sense of energy and movement. The colors transition from a deep blue on the left to a bright pink on the right, with the water droplets and ripples reflecting these colors. The overall effect is a visually striking and modern aesthetic.

Rola mediów w kreowaniu obrazu
przestępczości.

Część druga - szczegółowa

narzędzia komunikacyjne

*Kto kreuje obraz
przestępczości?*

media informacyjne i rozrywkowe

Przestępczość

media informacyjne

- warunku rzetelnej informacji
- manipulacje
- rzeczywisty i pozorny obraz przestępczości
- techniki manipulacji: obraz czy słowo
- Cui bono?

Publicystyka

- debaty
- audycje z udziałem widzów i słuchaczy
- analiza prasy
- wywiady
- jak często pojawia się przestępca, jako temat?
- inne programy, zbudowane na modelu interwencji społecznej

Przemysł rozrywkowy

- obraz przestępczości
- kto pojawia się najczęściej, jako przestępca w produkcjach polskich i innych (np. z USA)
- problem rasy a przestępcy
- cenzura

Telewizja - podstawowe źródło

Podstawowe czynniki manipulacji

- podawanie przede wszystkim informacji o wszczęciu postępowania karnego lub innego (nie zaś o jego zakończeniu)
- wyolbrzymianie zdarzeń (tworzenie obrazu "fali przestępczości")
- informowanie o przestępczości łatwej do zrozumienia (kradzieże, rozboje, pobicia), pomijanie danych o przestępczości bardziej skomplikowanej (przestępstwa podatkowe, gospodarcze)

Material filmowy #1

Medialność wiadomości

D. Woźniakowska-Fajst, Media a przestępczość, w: Społeczno-polityczne konteksty współczesnej przestępczości w Polsce, Warszawa 2013, s. 372:

- aktualna informacja
- dramatyzm
- odniesienie się do konkretnego przypadku, a nie szerokiego kontekstu
- prosty, łatwy w odbiorze przekaz
- wykorzystanie ekspertów, autorytetów

Nie wpływa dobrze na "nośność" informacji:

- szczegółowe dane, szerokie spojrzenie na problem z odniesieniem do niejednakowych czynników i przyczyn przestępczości
- znaczna liczba danych statystycznych
- oderwanie od konkretnego, ciekawego przypadku
- brak w materiale ekspertów, autorytetów
- brak dramatyzmu
- sytuacje trudne, niejednakowo oceniane przez specjalistów, społeczeństwo itd.

Manipulacje

**Żeby się przed nimi
ustrzec trzeba wiedzieć,
jak je budować**

Podstawa manipulacji - przymiotniki

Dobry kryminolog przekaz zmanipulowany, dotyczący przestępczości rozpoznaje po zbyt dużej liczbie przymiotników. Jedną z zasad rzetelnego dziennikarstwa brzmi: "Przymiotnik nie jest waszym przyjacielem". Mimo to prasa chętnie pisze o "niesłusznym" skazaniu, "skandalicznym" wybryku wymiaru sprawiedliwości. Czasami towarzyszy im słowo, które obraz potęguje "oczywiście" niesłuszne

odpowiednia perspektywa

Manipulacji nieświadomej sprzyja to, że dziennikarze to często osoby bez wykształcenia prawniczego lub pochodnego

To, co dzieje się na w procesie, działania organów, czynności procesowe - to płaszczyzna niezrozumiała.

- ofiara
- sprawca
- prokurator
- proces
- relacja

Źródła wiedzy nt. przestępczości w Polsce

01

- Seriale "Anna Maria Wesołowska"
- "Wydział Śledczy (W11)"
- prasa drukowana
- "Misja specjalna"

02

- własne przeżycia
- filmy pełnometrażowe
- doświadczenia najbliższych

Rola mediów...

Słabo wypadają w badaniach opinii publicznej źródła oficjalne, takie, jak zwłaszcza informacje i biuletyny publikowane na łamach ministerstwa sprawiedliwości

Wiele osób jest przekonanych o tym, że w Polsce jest problem z przestępczością. Nie są jednak w stanie dokładnie zidentyfikować źródła tego problemu. Nie wiedzą też, którym serwisom informacyjnym można zaufać

**W jakich
przypadkach
rola mediów
jest
szczególnie
ważna?**

77

Informowanie o przestępstwach

- sprawa K. Olewnika
- sprawa B. Blidy
- afera Rywina
- kwestia Afganistanu i ludności cywilnej
- problem Mirosława G.

Organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości

- Ogólny obraz
- sądownictwo – odbiór społeczny sprawności działania, rozumienie struktury, powiązań, zależności między różnymi organami, ocena działania
- "wymiar sprawiedliwości ma dać przykład"
- prokuratura
- Policja
- inne formacje – Żandarmeria Wojskowa, Straż Miejska – wiedza o nich, rozumienie powiązań

Obraz sądownictwa

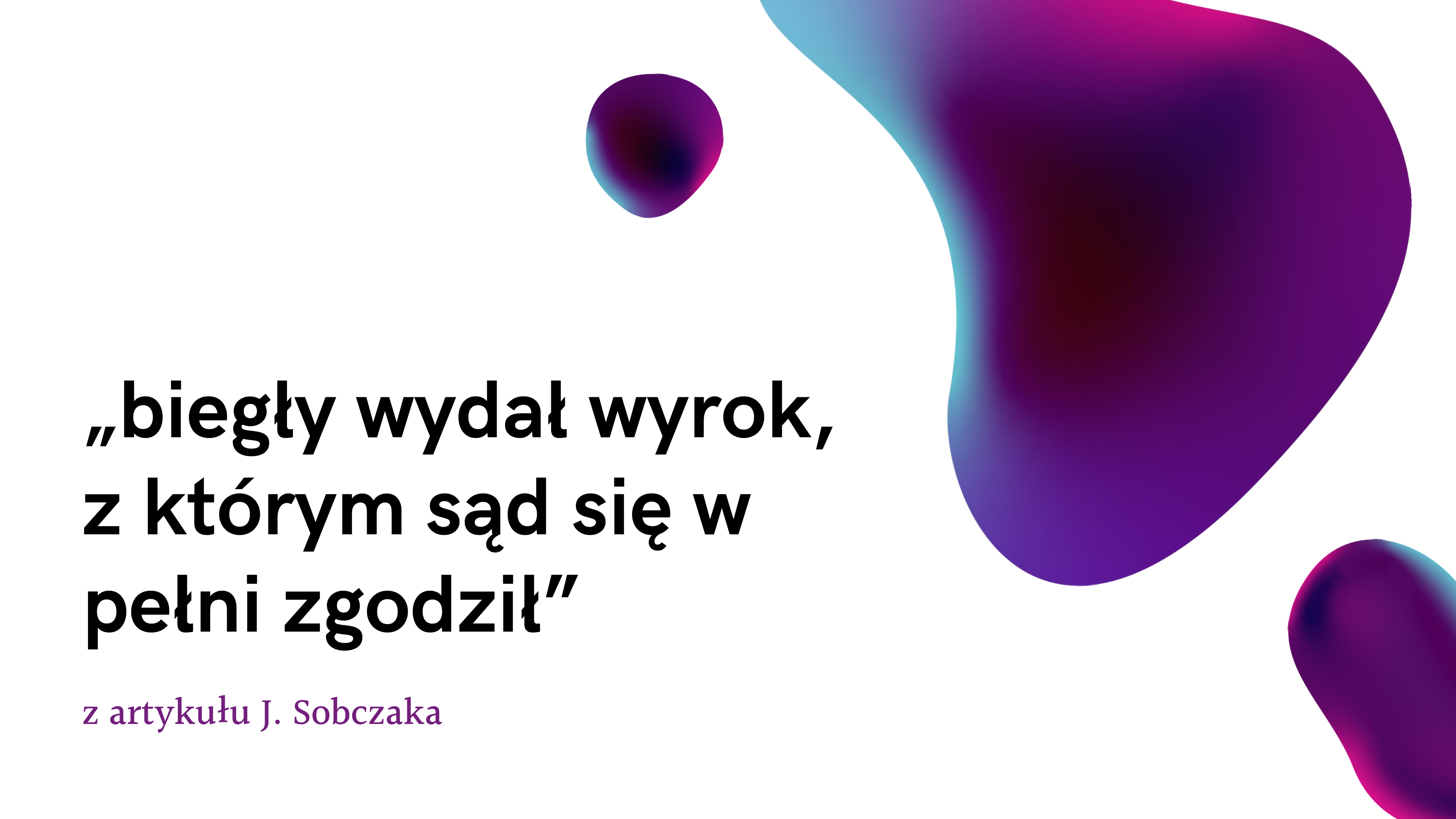
- Jaki jest obraz sądownictwa w społeczeństwie polskim?
- Co kształtuje ten obraz w społeczeństwie?
- Jak się przedstawia obraz wymiaru sprawiedliwości w Polsce w porównaniu do innych państw?
- Czy obraz wymiaru sprawiedliwości się zmienia w Polsce? W jakim kierunku?
- Jak państwo postrzegają obraz wymiaru sprawiedliwości w Polsce?

Dziennikarz sprawozdawca sądowy.
Dylematy i zasadzki, w: Media i sądy
pro bono et Malo. Wzajemne relacje w
służbie demokratycznego państwa
prawa, Warszawa 2008:

–Jacek Sobczak

**„prokurator polecił
sądowi” (przykład z
artykułu J. Sobczaka)**

**„policja
zastosowała
areszt
tymczasowy”
(z artykułu
J. Sobczaka)**

**„biegły wydał wyrok,
z którym sąd się w
pełni zgodził”**

z artykułu J. Sobczaka

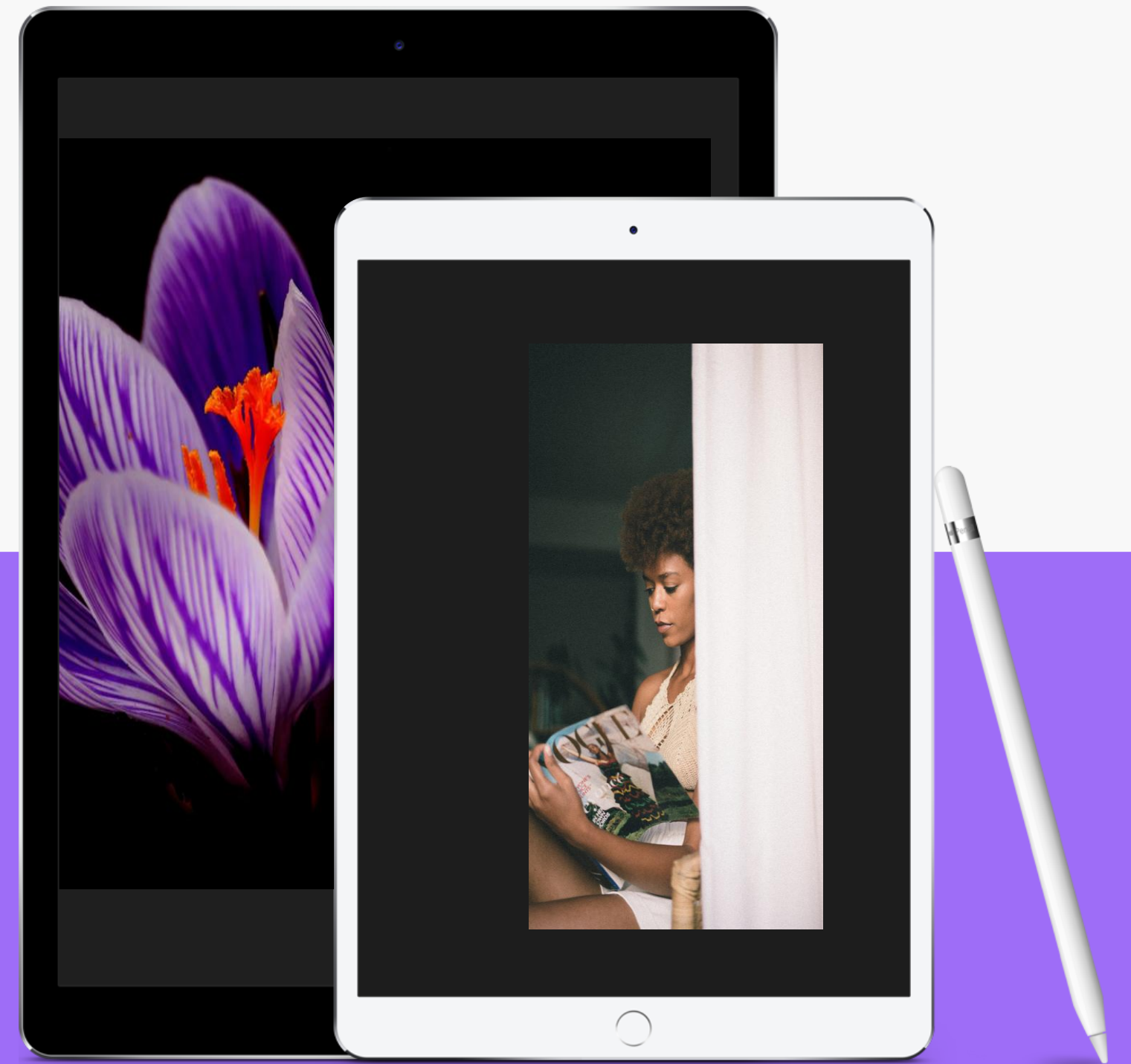
Z artykułu prof. J. Sobczaka:

„biegli psychiatrzy polecili sądowi, aby ten uniewinnił oskarżonego, z czego palestranci skwapliwie skorzystali”

PRZYKŁAD Z ARTYKUŁU PROF. J. SOBCZAKA:

TUTAJ PRZYKŁAD BARDZIEJ NIEZASTANOWIENIA
SIĘ NAD SENSEM WYPOWIEDZI:

„Świadek zeznający bez obrońcy zastaniał się niepamięcią”

Bariery dla dziennikarzy:

01

- oczekiwania odbiorców
- oczekiwania wydawców
- szybkość dostarczenia treści, jako podstawowa funkcjonowania mediów
- czy doświadczenie rzeczywiście jest kluczowe?

02

- brak odpowiedniego wykształcenia, przygotowania
- brak oczekiwania przygotowania przez wydawców (kwestia kosztów)
- kwestia etyczna

87

Problem cenzury

- pojęcie cenzury
- rodzaje cenzury
- znaczenie cenzury
- (nie)potrzeba cenzury (?)

88

Czy jesteśmy
Państwem
prawa?

ROLA MEDIÓW W KSZTAŁTOWANIU...

—*w jaki sposób mówić o prawie?*

- Problemy w relacjonowaniu zjawisk z zakresu szeroko rozumianego prawa
- kwestia języka prawnego i prawniczego
- hermetyczność środowisk prawniczych
- złożona struktura wewnętrzna organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości
- uczestnictwo Polski w strukturach międzynarodowych
- prowadzenie statystyk przestępczości i udostępnianie informacji mediom (przykład tzw. dochodzenia rejestrowego)
- media jako narzędzie walki politycznej
- kto korzysta na nierzetelnym obrazie przestępczości?

ROLA MEDIÓW...

Rodzaje dziennikarstwa istotne z punktu widzenia kreowania obrazu przestępczości? Na czym polega dziennikarstwo śledcze? Czym jest prowokacja dziennikarska?

Przestępczość wykryta i nieujawniona

Co.

Źródła wiedzy o przestępczości

I. Statystyki

Jakie mamy rodzaje statystyk?

prokuratorska, penitencjarna, sądowa, policyjna

II.

Inne źródła:

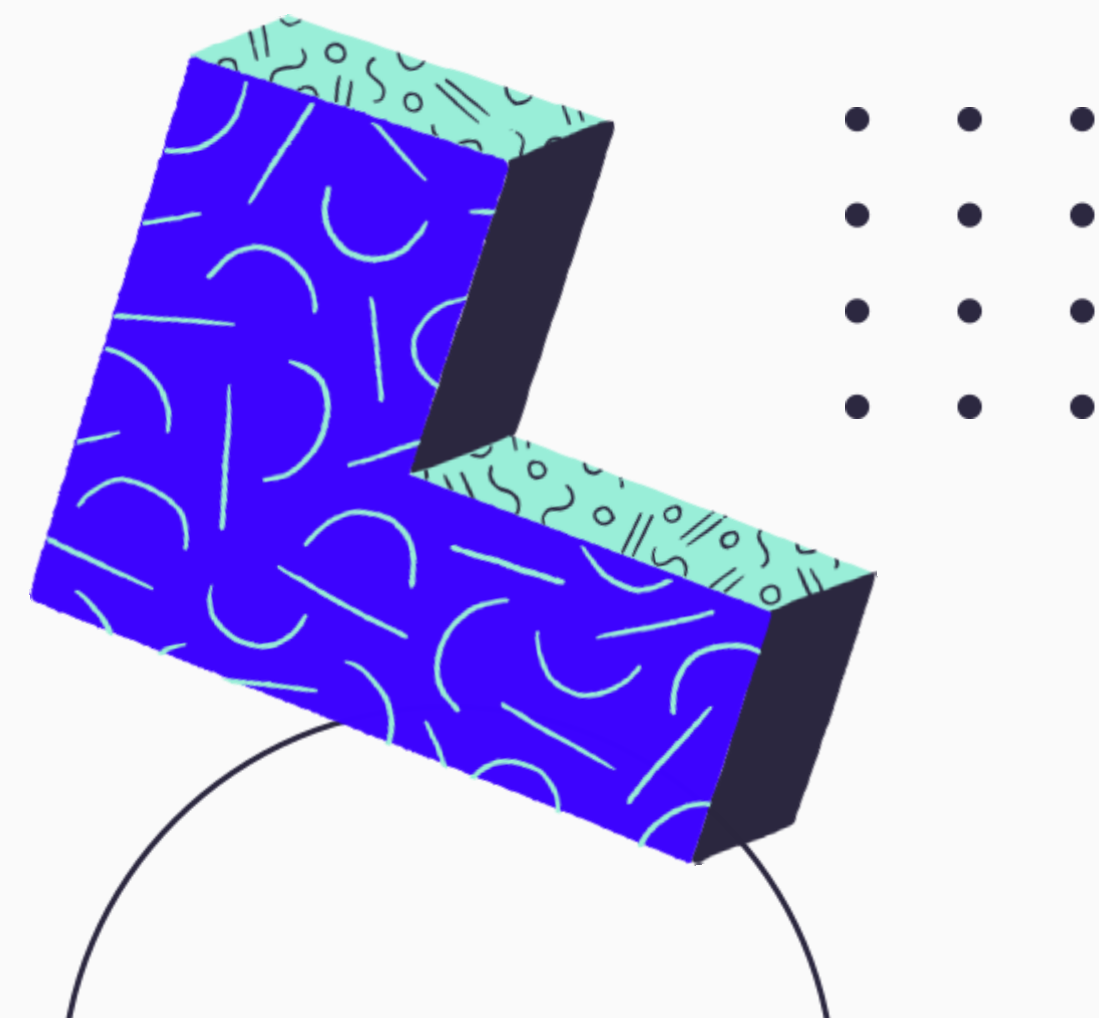
1. Eksperyment
2. Obserwacja (także uczestnicząca)
3. Badania opinii publicznej (ankiety)

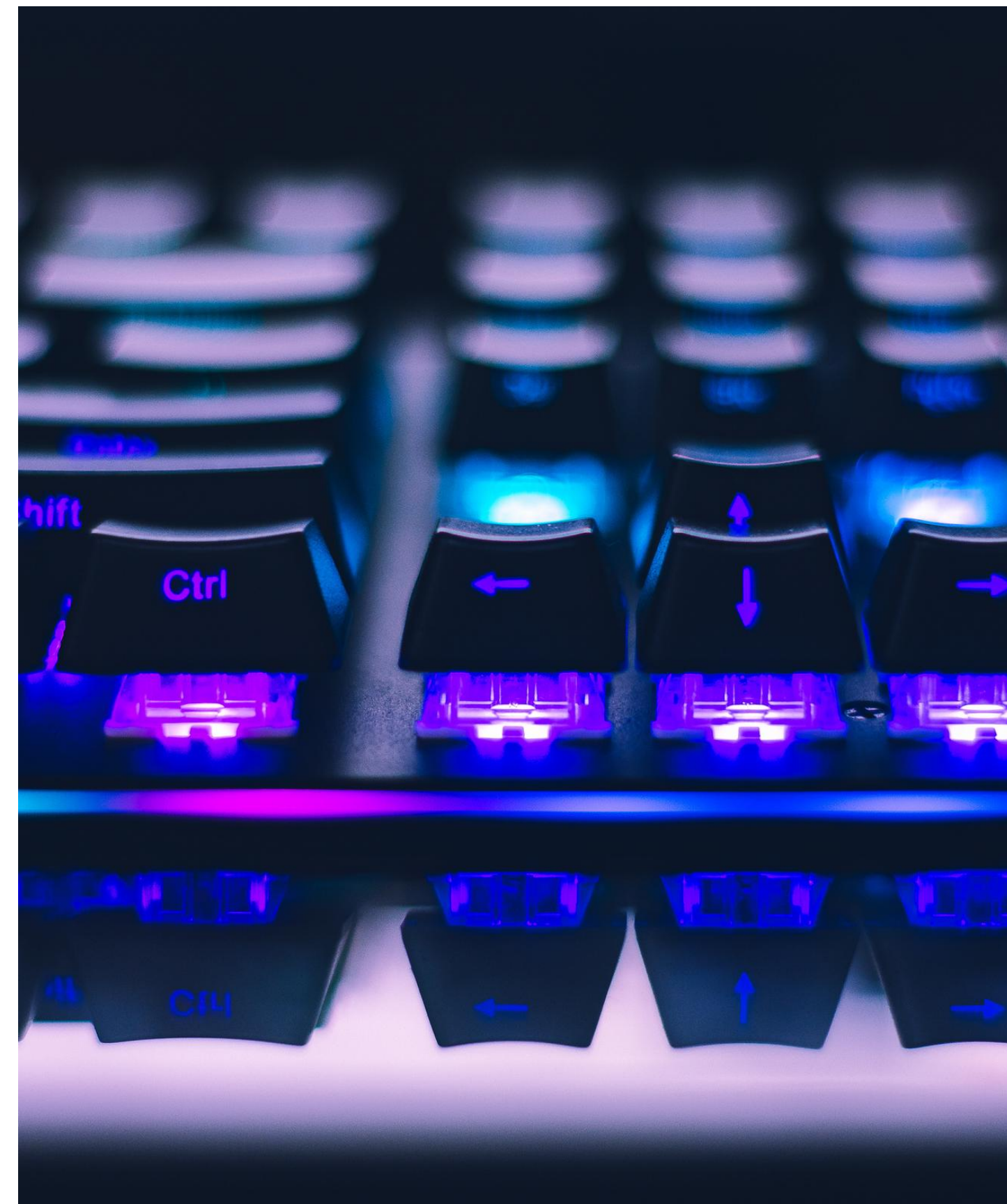
O CZYM SIĘ NIE MÓWI?

Jak uchronić siebie i mienie przed przestępczością, jak nie stać się ofiarą przestępstwa, jak informować o przestępczości, jak współpracować z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości

Wydarzenie czy osoba?

Mówienie o przestępczości bez odnoszenia się do konkretnych osób, zwłaszcza ofiar, nie jest często uznawane za coś ciekawego. Ludzi interesuje przestępczość odnoszona do określonej osoby, a nie ujmowana abstrakcyjnie. Dlatego materiały dotyczące się konkretnych osób spotykają się z dużym zainteresowaniem

Uproszczenia mediów: brak pracy - rozboje,
bieda - dzieciobójstwo, korupcja, łapówki -
pryzwolenie społeczne,

(zob. tak: A. Klarman, *Wątki
kryminologiczne w medialnej argumentacji
perswazyjnej w aspekcie kształtowania
świadomości społecznej*, w: Nowa kodyfikacja
prawa karnego, t. 19, Wrocław 2006, s. 351)

98

Przemoc, seksualność

Badania D. Woźniakowskiej-Fajst

Rola mediów...

Koniec części drugiej

**Dziękuję za
uwagę**

